

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

BARLAS TÖRÜN -TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:18535/05)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

12 Ekim 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltilmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (18535/05) no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşı Resmiye Barlas Törün'ün (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 25 Nisan 2005 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1967 doğumludur ve İzmir'de ikamet etmektedir.

A. Hukuki süreç

10 Ocak 1995 tarihinde, başvuran, trafik kazası nedeniyle maruz kaldığı zararın tazmini için asliye hukuk mahkemesinde tazminat davası açmıştır.

8 Kasım 2001 tarihinde başvuran aynı asliye hukuk mahkemesinde başka bir dava açmıştır. Belirtilmeyen bir tarihte mahkeme sözkonusu davaların birleştirilmesine karar vermiştir.

23 Aralık 2002 tarihinde, mahkeme, başvurana tazminat ödenmesine hükmetmiştir.

11 Kasım 2003 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu kararı bozmuştur.

18 Eylül 2007 tarihinde, mahkeme, başvurana tazminat ödenmesine hükmetmiştir.

25 Mart 2008 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu kararı onamıştır.

6 Ekim 2008 tarihinde, Yargıtay, karar düzeltme başvurusunu reddetmiştir.

B. İdari süreç

20 Mayıs 2005 tarihinde, başvuran, Adalet Bakanlığı'nın bir kararına ilişkin olarak idare mahkemesi önünde iptal davası açmıştır.

15 Temmuz 2005 tarihinde, mahkeme başvuranın açmış olduğu davayı reddetmiştir.

13 Haziran 2006 tarihinde, Danıştay sözkonusu hükmü bozmuştur.

Yargılama ulusal mahkemeler önünde halen derdesttir.

HUKUK

I. AİHS'İNİN 6/1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASINA İLİŞKİN

Başvuran hukuki yargılama süresinin, AİHS'nin 6/1 maddesi ile öngörülen "makul süre" ilkesini ihlal ettiğini iddia etmektedir.

Hükümet, sözkonusu iddiaya karşı çıkmaktadır.

Dikkate alınacak dönem, 10 Ocak 1995 tarihinde asliye hukuk mahkemesi önünde davanın açılması ile başlamış ve Yargıtay kararı ile 6 Ekim 2008 tarihinde sona ermiştir. Dolayısıyla sözkonusu dönem iki dereceli yargıda yaklaşık on üç yıl dokuz ay sürmüştür.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

AİHM, AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı uyarınca, sözkonusu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. Ayrıca AİHM, kabuledilemezliğe ilişkin başka hiçbir unsur tespit edememektedir.

B. Esasa ilişkin

AİHM, dava süresinin makul olup olmadığını, davanın koşullarına göre ve başta davanın karmaşıklığı olmak üzere AİHM içtihadı tarafından benimsenen kriterler ile başvuran ve yetkili mercilerin tutumları ile ilgililer açısından davanın öneminin dikkate alınarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (bkz, *Daneshpayeh-Türkiye*, başvuru no: 21086/04, 16 Temmuz 2009).

AİHM, müteaddit defalar mevcut davadakine benzer sorunları ortaya koyan davaları incelemiş ve AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (bkz, *Daneshpayeh*).

Takdirine sunulan unsurları incelemesinin ardından, AİHM, Hükümet'in mevcut davada farklı bir sonuca ulaşmak için ikna edici hiçbir tespit ve argüman sunmadığına kanaat getirmiştir. Konuya ilişkin içtihadını dikkate alan AİHM, mevcut davada, ihtilaflı yargılama süresinin çok uzun olduğu ve AİHS'nin "makul süre" gerekliliğini karşılamadığı kanaatindedir.

Bu itibarla AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

II. DİĞER İHLAL İDDİALARINA İLİŞKİN

Hiçbir maddeye atıfta bulunmadan başvuran, hukuki yargılamanın hakkaniyetten yoksun oluşundan, bilirkişi raporunun değerlendirilişinden ve idare mahkemesi tarafından talebinin reddedilmesinden şikayetçidir. AİHS'nin 2. maddesine atıfta bulunarak, başvuran, trafik kazasından şikayetçi olmaktadır. AİHS'nin 13. maddesine atıfta bulunarak başvuran, mahkemenin olayları değerlendirme biçiminden şikayetçi olmaktadır.

AİHM, başvuranın şikayetlerinin mesnetten yoksun olduğunu gözlemlemektedir.

Sözkonusu şikayetler açıkça dayanaktan yoksundur ve AİHS'nin 35. maddesinin 3. ve 4. paragrafları uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN

Yapmış olduğu masraflara ve gelir kaybına ilişkin olarak başvuran, 685.620,30 Türk Lirası yani 349.000 Euro maddi tazminat talebinde bulunmaktadır. Başvuran, maruz kaldığı manevi zararının belirlenmesi AİHM'nin takdirine bırakmıştır.

Hükümet, sözkonusu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, tespit edilen ihlalle iddia edilen maddi tazminat arasında bir illiyet bağı görememekte ve sözkonusu talebi reddetmektedir. Buna karşın AİHM, başvurana 9.600 Euro manevi tazminat ödenmesine hükmetmektedir.

AİHM önünde bir avukat tarafından temsil edilmeyen başvuran, ulusal mahkemeler ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için 33.645 Türk Lirası yani 17.130 Euro talep etmektedir.

Hükümet, sözkonusu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM içtihadına göre bir başvuran yargılama masraf ve giderlerinin geri ödemesini ancak gerçekliği, gerekliliği ve oranlarının makul yapısı ortaya konduğu sürece elde edebilir. Mevcut davada sahip olduğu unsurları ve yukarıda sözü edilen kriterleri göz önüne alan AİHM, yargılama masraf ve giderlerine ilişkin talebi reddetmekte ve AİHM önünde dava açmak için ödediği miktara tekabül eden 65 Euro ödenmesinin makul olacağı kanaatindedir.

C. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizinin Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesinin uygun olacağına hükmetmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun yargılama süresinin uzunluğu kapsamında yapılan şikayete ilişkin kısmının *kabuledilebilir*, geri kalan kısmının *kabuledilemez* olduğuna;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından başvurana aşağıdaki miktarların *ödenmesine*;

i. her türlü vergiden muaf tutularak 9.600 Euro (dokuz bin altı yüz Euro) manevi tazminat;

ii. her türlü vergiden muaf tutularak 65 Euro (altmış beş) Euro yargılama masraf ve gideri;

b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;

4. Adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 12 Ekim 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

